

A „MURAKÖZ“

megjelenik havonként 8-szor
1-én, 10-én és 20-án.

Előfizetési árak:

Egészévre 3 frt. — kr.
Félévre 1 frt. 50 kr.
Negyedévre 75 kr.

MURAKÖZ = MEDJIMURJE

„MEDJIMURJE“

izlazi svaki mesec trikrat:

1-ga, 10-ga, 20-ga.

Céna mu je:

Na celo leto 3 frt — kr

Na pol leta 1 frt 50 kr

Na četvert leta 75 kr

helyi érdekű vegyes tartalmu lap. || NOVINE ZA MEDJIMURSKI PUK.

A lap szellemi részét illető közlemények a „Muraköz“ szerkesztőségéhez, az előfizetési díjak pedig Fischel Fülöp könyvkereskedéséhez Csáktornyára küldendők.

Sva pisma i pošiljke naj se pošiljaju „Uredničtvu Medjimurja“ a predplata knjižaru Filipa Fischela vu Čakovec.

Csáktornya, 1885. jan. 15.

(r. n.) A „Muraköz“ f. é. második számának vezércikke felpanaszolja a muraközi vizzás birtokviszonyokat. Különösen kárhóztatja a birtok apró cseprű földarabolását. Nagy részben igaz van a cikk rójának — de ha már a hiba megvan, nem elég azt elpanaszolni, hanem utat módot kell keresni a baj enyhítésére —

Az elforgácsolt vagyomból eredő sokféle baj egyik kiváló orvosszereül tartom — a marhatenyésztés emelését. Ez által lehetne a földet javítani és abból lehető legnagyobb hasznot húzni.

azonban a birtokviszonyok romlását Muraközben egyenlő lépést tartani a marha-állomány satnyulása. Nem mennyiség — hanem faj és minőségre nézve.

Van ma is elég nagy szarvasmarha állomány Muraközben — de nincs köszönet benne. Ha egy csordán végig nézünk, 2—300 darab marha között nem találunk 5—6 százalék csak kö. zép minőségű állatot is.

Apró, formátlan, sovány állatok — nem nagyobbak mint egy kihizott juh — tengnek a sovány legelőn. Télen pedig csak a kukoricaszár és legfeljebb egy kis szalma képezi táplálékukat. Ha ezt a lezsarolt állatot befogják, akkor talán kap egy kis szénácskát is — de vajmi keveset.

Szóval Muraközben a földmives osztálynál oly rossz ellátásban részesül a szarvasmarha, hogy nem csak a gazdasági egyesületnek és más hivatott közegeknek — de még az állatvédő egyesületnek is közbe kellene lépnie, hogy ezen nyomoruságos állapotoknak vége vessék.

A magas kormány igen igen sokat tesz Muraközben a lótenyésztés emelése körül (ezer köszönet érte), meg is van az eredménye — De a szarvasmarha tenyésztésre senkinek sincs gondja. Az, évről évre sülyed azon lejtőn, a melyre már évtizedek óta jutott.

A főbaj magában a földmives osztályban rejlik. A muraközi földmives a marhatenyésztést, a gazdaság igen alárendelt ágának tekinti: A marha állománynál a darab számot s nem a minőséget nézi. Van némely parasztgazdának 5—6 tehene is — de mind az öt nem ér fel egy jóra való tehenel. Ha csak egy kissé gondolkoznának földmives gazdáink a marhatenyésztésről — rájönnének, hogy a jobb fajta marha sem fogyaszt több takarmányt mint a rossz muraközi faj és 5—6 darab rossz marha helyett tarthatna bátran 2—3 darab jó fajta tehenet, melyek sokkal jobban és könnyebben értékesíthető borjukat nevelnék, sokkal több tejet adnának és ha eladásra bocsátaná marháját, három-négyszeres árt kaphatna értük.

Azt fogják mondani a tisztelt olvasók, igaz biz ez — de hát hogyan lehetne ezen segíteni. — Biz ez nehéz dolog, sok munkába — némi anyagi áldozatba is kerül, de jó akarat és kitartás mellett kivihető —

Legegyszerűbb és rövidebb út volna: a mostani állományt eladni; és jófajtájú marha állományt beszerezni. De ezt csak egyesek és nem egész vidékek tehetik. A nagy többség csak úgy javíthat a marhaállományon, hogy vagy több gazda együtt — vagy a mi legraktikusabb, a község gondoskodik olyan apa-állatokról, a melyek nemzedéke a mostanit nagyságban — testalkatra nézve felülmúlja, a gazdák pedig egy-két marhával kevesebbet és a megmaradót jól táplálják, a borjukat legalább 8 hétig nem fosztják meg az anya tejétől — azután pedig 4—5 hónapos koráig a borjut elegendő és jó száraz takarmány mellett, egy kis moslékkal is táplálják úgy, hogy az egy éves koráig jól kifejlődjék.

Ha már most az így jól táplált, fellő gondozásban részesült állat 3-ik évét eléri — és jófajtájú apa állattal lesz fedeztetve, ennek borjújára pedig ismét kellő gond fordítva, a harmadik negyedik nemzedék — már jó középszerű testalkatu és tejelő tehénké fejlődik. A gazda pedig fáradozásának jutalmát bőven kikapja az eladás alá kerülő bika-borju vagy tinók árával.

Hosszu idő 10—15 évet várni, míg így fokként emeli a gazda marha állományát, — de hiszen 20—25 éve semmit sem tettünk — és engedjük marha állományunkat a mai szomorú színvonalra sülyedni. Miért ne küzdhetnénk 10—15 évet — mikor az anyagi siker mellett — azon erkölcsi elégtételt is reményelhetjük, hogy ez által nemcsak magunknak egyénileg, hanem a hazának is tetemes hasznot is idéztünk elő.

Nagyon kis tér egy rövid hirlapi közlemény ezen kérdés minden ágának megvilágítására, ezen felszólalásnak is csak az a célja, hogy a már elodázhatlan marhatenyésztési kérdést — a hivatott közegek — Muraközben mielőbb tüzzék napirendre. A magyar kormány bizonyára a legjobb akaratral fogja támogatni a mozgalmat, mely ily fontos gazdasági kérdésnek megoldására fog megindulni.

Önök pedig földmives gazdák — kik legközelebről vannak érdekelve ezen kérdésben: gondolkodjanak erről — és rá fognak jönni, hogy a mostani marhatenyésztésünk oly nyomoruságos, miszerint szegyen azzal az apró cseprű marhával tovább gazdálkodunk. — A hiba beismerése az első lépés a javuláshoz; ha ismerjük bajunkat — kell, hogy találjunk módot annak orvoslására. — Csak erős akarat kell!

Vu Čakovcu 15. Januara 1885.

(r. n.) Drugi broj o. l. »Medjimurja« taži se vu svojem glavnom članku okoli stanja imetkov vu Medjimurju. Osobito pak nagražuje razcepljenje imetka na male rese. Vnoga istine ima pisatelj vu svojem članku, nu ako, već falinge najdemo, nije dosta se za takve pretuziti, već je treba puta i priliku iskati; kak je polekšati.

Kaj se dotiče razcepljenje imetka i iz vnogo izhodjajuće falinge, to izvršiti glavno sredstvo deržim povekšanje marščkog broja. S ovim bi bilo moguće zemlje popraviti i najvekši hasen zadobiti.

Ali v Medjimurju je negibući imetki jednaki s pokvarenim marščkim stališom negledeć na kulikoću ili broj već na pleme i kakvoću marhe.

I drugi broj marhe imamo i denes — ali nikakvu zahvalnost — imamo. Poglednimo vu jednu čorcu, — 2—300 glav marhe komaj 5-6 plemina suštine najdemo. Drobna suha i prez vsake forme sa to živine, nisu vekše kak jedna dobro odhranjena ovca koja navlačiju se po gmajinah. Vu zimi samo kuruzinje i gde gde malo slame, dobivaju za hranu, pak ako vre takvo maršče zaprežeju, onda negda dobi nekaj i sena ali jako malo.

S jednom rečjom, pri medjimurskim poljodelavcu se tak malo skrbi za rogatu marhu, da ne samo gospodarsko-družtvo i druge na to odredjene persone, već i družtvo za obranbu živin bi se morali goristati da se ovo mu stanju na kraj stane.

Visoka vlada vnogo i vnogo dobra izkazuje okoli uzvišenja vu odhranjenju konj vu Medjimurju, (budi joj velika hvala) pak i vidimo napredek. Ali okolo odhranjenja rogate marhe nitko se nikaj nebriga. Ona gine od leta do leta vu takvom redu, kak je to već pred više deset let bilo.

Najvekša falinga samo pri poljodelavcu stoji. Medjimurski poljodelavec jako malo daje za odhranjenje marhe pri gospodarstvu, on negledi na pleme, već na broj. Ima nekoji gospodar 5-6 glav marhe ali vsih pet nije vredno jedne dobre krave; da bi samo malo premišlivali naši gospodari okolo odhranivanjarogate marhe, bi se osvedočili, da i bolše pleme nepotroši više krme, kak naše hudo medjimursko; mesto 5-6 glav marhe bi čisto lahko držal 2-3 od dobrog plemena, koje vnogo bolje i lekše mći vu vrednost obrnuti, od takvih bi telice odhranjivali, mnogo više mleka dobili, pak ako bi na prodaju pustili, tri-četiriput vekšu eću bi zadobili.

Istina je to, budu rekli poš. čitatelji, ali kak bi se dalo tomu pomagati. Vendar težka je to stvar, vnogo dela pak i nekaj alduvati je treba; ali dobra volja, pak se da spelati!

Najjednostavniji i najkrajsi put bi bil, vezdajnu marhu zakupiti. Ali to samo pojedini, pak ne cele občine more vučiniti, vekša stran samo tak more svoju marhu pobolšati da, ili već gazdov skup ili kaj bi još najbolše bilo: občina se pòbrine za takvu marhu mužkog spola, kojih pleme vezdajnu gleda na velikoću i na telo preteče; gazdi pak bi neštore marše menje držali, pak ono koje preostane, dobro hranili, telice barem 8 tjednov nebi od

materinskoga mleka vkratili, onda pak do petoga meseca tele s dobrom suhom krmom, pak negda malo i s čavom odgojivali, tak da kad jedno leto staro bude, bude i razvito. Ako vre jedno takvo dobro odhranjeno marše 3 leta staro postane, pak je k dobromu plemenu mužkoga spola pripuštamo, na telice od ovih pak najvekšu skrb imali budemo: to tretje- etvrto pleme sigurno se do najbolše krave razvije, gazda pak za svoj trud najvekšu plaću zadobi, kada od takvoga plemena bike i junce na prodaju pusti.

Vnogo je vremena 10—15 let čekati, doklam gazda tak od stupnja do stupnja svoju marhu pobolša, ali 20 let nikaj nesmo delali, pak smo dali našu rogatu marhu do dendenes žalost no preginuti.

Zakaj se nebi trudili 10—15 let gda vidimo, da s našemi trudi ne samo pojedini nego i domovini na veliku hasen biti moremo, a to jetakov nap laček da čene nema.

Malo je to prostora jedno tak zapušćeno dugovanje uzvisiti, i vu svakom smislu za dosta včiniti, cilj ovoga članka je samo, da na to odredjene osobe čim predi ovo pitanje, koje bi uzvisilo odhranivanje rogate marhe vu Medjimurju napravo zemeju.

Visoka vlada sigurno bude podupirala onoga, čija, koji tak veliko pitanje rešiti na put stal bude.

Vi pak, poljodelavci, kojih se ovo pitanje najbolje dotiče, premislite si to pak se budete osvedočili, da je sramota s vezdajnjom drobiti i hudom marhom duže gospodariti!

Spoznanje falinge je pervi korak čaj k pobolšanju, ako falingu poznamo, treba da najdemo sredstvo, koje to zvrati, samo tvrda volja mora biti.

ZABAVA.

Stara Jalža.

(Pripovest).

III.

— Ni je došel — tužno reče Jalža, ali se niti ne čudim, jerbo svaki posel na njim visi, i gazdi su vu ovom svetu takvi, da bi i nedelu za delavni dan preobrnuh.

— Ali zato — veli nazad ženska, koju su za metljivu Katu zvali, jerbo navadno je metle tržila — se naj ne bojiju, da bi se jako zmučil. Prošli tjeđen sem tam bila, jerbo gospa negda od mene metle kupi. Hej spametna ženska vam je ona! Več je onda znala, kaj se je doma pripetilo i rekla je da Janošu slobodu da, da naj pogleda kak je kod kući. Ali mi se vidi da Janči rajši vu krčmu ide i tam sporovodi nedelju.

Sto zna, kaj se je pripetilo. — Znaju ili neznaju, tuliko ja znam da svaki se spomina, da kak je to, da Janči svoju mater ne pohodi niti do vezda. Lahko je njemu, kad on vi na svojem šinjaku držite njegovoga fačuka, a on pak gospor igra; na zadnje bu to vu modi, da stare ženske budu morale mlade dečke obdržavati. —

— Ne imaš istinu Kata. Mojsin Janči mene rad ima. Kaj more on za to, am je on ve samo s jednom nogom doma. Pak ga navek pošilaju, jerbo dobro zna svoje poslove zbaviti. Tak mi se je milo tužil! — samoj mi je težko bilo. Ako onud ideš Kata, reči mu da mi je dobro, nema nikakve falinge doma, samo bi ga rada vidla. — Ali njegovoj gospi nikaj ne reči od njega jerbo bi si mislila, da bez njega nemorem niti biti.

Tak je motala siromakka ženska. Ču tila je, da nebudiju za njim tak, kak bi od zeslužil, a zato ipak branila svoje čete

Egy nevezetes határozat.

Csáktornya városának Prusatz Alajos városbíró elnöke alatt folyó hó 20-án tartott képviselőtestületi gyűlése nagy érdekesség közt folyt le. A tanítóképző építkezésének kérdését szőnyegen, mely majdnem hat év óta húzódik, már nem kis nyugtalanságra mindazoknak, kik városunk érdekét szívükön hordozzák.

A városi képviselő-testület ugyanis az 1879. július 9-én a magas kormány kiküldöttjével egy alakilag is kifogástalan jog-érvényes szerződést kötött, melyben magára vállalta a képezde felépítését, a kormány által kifizetendő 1800 forint illetve 2600 forint évi járulékat fejében.

Ezen szerződés azonban s kivált az 1879 óta lényegesen megváltozott viszonyoknál fogva ... keresztül vihető a község részéről nem volt; a miért is a község több ízben folyamodott a kormányhoz, hogy mentené fel a szerződés kötelezettsége alól, avagy szoritáná meg az építkezésre vonatkozó igényeit.

Az 1883. évi december hó 14-én tartott képviselő testületi gyűlésében, melyen Gönczy Pál minisiteri tanácsos ur ö maga, mint a magas kormány kiküldöttje is jelen volt, a község felajánlott az említett czélra 12 hold telket: egyuttal azonban megtagadott minden további anyagi hozzájárulást. Ezen határozatát a képviselő testületnek a vallás- és közoktatásügyi minisiter ur ö maga a kormány részéről nem találta elfogadhatónak; s azért a község erre vonatkozó kérvényét további eljárás, illetőleg az 1879-ik július 9-iki szerződés érvényesítése végett, áttette a magas belügyminisiteri üzemhez, mely azt a maga részéről oly meghagyással küldötte le a megye alispánjának: miszerint ez Csáktornya városával a fenforgó ügyben még egyszer kísértse meg a békés kiegyezkedést.

A megye érdemekben gazdag alispánja Svastics Benő ur, a kormány képviselője dr. Ruzsicska Kálmán tanfelügyelő ur kíséretében megérkezett Csáktornyára s mindjárt kezdetben bizalmas érintkezésbe lépett a község vezető egyéniségeivel; majd a községi gyűlésen előadta a dologban a kormány álláspontját. Az alispán és a tanfelügyelő ur erélyes és tapintatos fellépésének sikerült is az ügyet újból mozgásba hozni s ennek eredménye volt a városi képviselőtestület január 20-iki gyűlése, amelynek elvileg is nevezetes határozata.

Az ülés kezdetén Ziegler Kálmán kir. közjegyző ur, mindenek előtt az irán tőhajt tisztába jónni, vajjon a képviselő testület megmarad-e, az 1883. december 14-iki határozatánál; avagy elejtven ezt, újabb ajánlattal akar-e a kormány elé lépni? A megajtott szavazás alkalmával csak két szavazat nyilatkozott (Megla István és Lukofnák János) az 1883. évi december 14-iki határozat épséggel tartása mellett, míg a többség 24 szavazattal egy újabb ajánlat mellett nyilatkozott.

E szerint meglévő a további tanácskozásnak szükséges alapja, élénk eszmecserére támadt a teendő ajánlat módja és terjedelme iránt. Első javaslatot Ziegler Kálmán lépett fel, ki a következő módzatot ajánlotta a képviselő testületnek elfogadás végett: A község fizessen a kormányának 34 éven keresztül évenként 1300 forintot: mely idő eltelével a képezde épülete a község tulajdonába menne át. A második javaslatot Molnár Elek urod. ügyész tette: ki évenként 1000 forintot kívánt a kormányának felajánlani 30 éven keresztül; mely után az épület az állam tulajdonába maradna. Végül Prusatz Alajos városbíró egy harmadik javaslattal állott elő: a község ad a kormány-nak a kitűzött czélra 12 hold telket és 20 ezer forintot, 1000 forintos évi részletben. Az épület és annak fentartása az államot illetné.

A három különböző javaslat szavazás alá kerülvén, Prusatz Alajos javaslata 16 szavazattal elfogadott; a két első javaslat egyenkint csak 8 szavazatot kapván. Nem szenved kétséget, hogy az elfogadott javaslat a községre nézve a legkedvezőbb, minthogy a polgárok érzékeny megterhelése nélkül keresztül v i h e t ő. A község ugyanis már eddig közel 900 forint bért fizet a képezde jelenlegi helyiségeért, a többlet tehát alig több 100 forintnál évenként.

Ziegler Kálmán ur javaslata mellett szavaztak: Petrics Ignác, Neumann Mór, Deák József, Premetz Miklós, Hirschmann Leo, Megla István, Neumann Ignác és Ziegler Kálmán, összesen 8.

Molnár Elek ur javaslata mellett szavaztak: Szakonyi Zsigmond, Pálya Mihály, Dr. Schwarz Albert, Luperszék József, Prusatz Alajos, Hadrovits István, Vollák Rezső és Szilágyi Gyula összesen 8.

Prusatz Alajos ur indítványára szavazott: Neumann József, Bernyák Ferencz, Debits János, Benedikt Ede, Novák Ferencz, ifj. Petrics Ignác, Hochsinger Sándor, Ziegler Kálmán, Dr. Krasovecz Ignác, Neumann Mór, Deák József, Premetz Miklós, Hirschmann Leo, Mayer Salamon, Megla István, Neumann Ignác; összesen 16.

S miután ekképen ezen fontos kérdés végre kedvező megoldást nyert, melegen öhajtuk, miszerint az ajánlatot a magas kormány, tekintve különösen azon körülményre, hogy ezen kis és szerény vagyoni állású község már eddig is évenként közel 9000 forintot áldozott iskolai czélokra... elfogadván a képezde építését mielőbb meg kezdené. Ugy legyen!

L.

A Csáktornyai Kiseddóvó Egyesület alakuló közgyűlése,

A Csáktornyai Kiseddóvó Egyesület, f. é. január hó 25-én délután tartotta alakuló közgyűlést a helybeli községi iskolában. Az ülésen elnökölt Samu József képviselő igazgató, a jegyzőkönyvet vezette Zrinyi Károly közs. tanító.

Elnököl Samu József ur megnyitó beszédében a szép számmal megjelent tagokat meleg szavakkal üdvözölvén, a kiseddek nevében megjelenésök, valamint az ügy iránt tanusított érdeklődésökért köszönetet nyilvánítt.

Az ideiglenes tisztakar és választmány működéséről továbbá beszámolván jelenti, hogy az ige testő lón, mert a község körében tapasztalt érdeklődés és a kiküldött taggyűjtők lankadást nem ismerő buzgóssága váratlan eredményeket szült, amennyiben az egyesület tagjai közé eddig 3 alapító-, 65 rendes- és 91 pártoló is így mind össze 159 tag lépett.

Folytatólag felolvastatta a köökt. ü. ministerium leiratát, a melynek értelmében a magas kormány az esetben helyezhet el az államsegélyt, ha az egyesület az alakulás stádiumában aesse, megvalósítatik.

Ennek élénk helyesléssel történt ándomásul vételével a közgyűlés az összeállított Alapszabályokat vette tárgyalás alá, melyek egy általában, mint csekély-jobbára stylláris módosításokkal részletekben is elfogadtattak.

Ezek után elnök a csáktornyai Kiseddóvó Egyesületet megalakultnak nyilatkoztatja ki, úgy a maga és tisztársai, mint a választmány nevében megköszöni az egyesület eddigi támogatását, beadja lemondását, mindenek előtt kérvén az elnök választását.

A közgyűlés egybangu kívánságára az elnöki tisztet Samu József ur újból elfogadja. Másodelnököknek, Sárosi Lászlóné urhölgy, titkárnak Zrinyi Károly, pénztárosnak Ángyán Kálmán, orvosnak Schwarz Albert orvostudor, ügyvédnek Grész Alajos, urak választattak meg. A választmány tagjaivá lettek: özv. Göncz Lajosné, Grész Alajosné, Hochflusz Miksáné, Wollák Rezsóné és Ziegler Kálmánné urhölgyek; Pecsornik János, Prusacz Alajos, Rozenberger Lajos, Wollák Rezső és Ziegler Kálmán urak.

Az óvó (óvodó) fizetése 500 forintban állapittatik meg, a mellé osztott dajkáé évi 120 forintban, mihez mindkettő részére lakás természetben és fűtés is járul.

A költségvetés a következőkben állittatott össze:

I. Befektetés egyszer s mindenkorra:
a tanszerekre 120 frt
b felszerelésre 200 „
c az épület javításra a kert és udvar felszerelésére 150 „
összesen 470 frt
mi az aaptókból szereztetik be.

II. Évi folyó kiadások:
a óvó fizetése 500 frt.
b. dajka évi díjazása 120 „
c. fűtő anyag 100 „
d. tanszerek, felszerelése javítása és pótlása 25 „
e. lakásbér 200 „
összeg 945 frt.

Ezekkel szemben a következő évi bevétel tételek szerepelnek:

a. az államtól várható évi segély 300 frt.
b. évi díjak 348 „
c. tandíj fejében 225 „
d. az alapok kamatai után 50 „
e. pénzintézetek részéről, táncz vigalmak s egyebek utján várható adakozások után 50 „
összesen 973

Jerbo szabadava! materino sedce je isée onda puno s ljubavlju, kad ne platiju s njom; — niti nije dobra ona mati, kojoj nije teško onda, kad joj sto njeno dete bantuje.

Nása Julza, kak je Kata odišla, mo-tajué vu svojoj glavi: da vrej pove ona gospe, ali se nebude zahvalila, — gledala je za njom, i kak ju veé ne vidla, mislila si je: Ako nebi znala da nema coprnice na svetu, tak bi rekla da je to jedna coprnica.

I kaj joj imaju metati na oči, da joj je mali Štefek za trud samo na šinjaku, da ga ona tak rado ima. Am si ga je sama k sebi zela, kad mu je mamica umrla. Janoš pak nemore svaku vuru dimo dobe-zati, am je ni školski djak.

Ali szabadava itak bi ga rado bila vidla u svojoj nesreći. Ako je što kaj na njega govoriš, uvek ga je branila, ali sama zato ga je navek na večer, kad se je vu postelju legla malo špotala, zakaj nikaj dimo ne dojde?!

Ivek dimo dojde, i vidljivu poruku donese.

Na zadnje je ipak došel teško čekajući gost.

Dojduéu nedelju kad je Jalza iz crkve dimo došla, koga vidi pred hižom na klupi sedeti? Svojega ljubeznoga sina. Stara ženska i mali dečak su skorom njim je malo teško postalo, kaj jim se ni smejal, nego samo je je čudnovato gledal.

Ozbilnost mu je iz lica gledala, kak da mu se nekaj nedopada, ili je to morti samo mala zmetenost bila? teško je odlučiti. Drugič iz vana je fest dečko bil taj Janoš, tko nije znal da je veé jednu ženu zakopal, držal bi ga za dečka!

Jeden žaklič je dal materi vu ruke. Zakaj se trudiš sinek moj, bila bi mogla i bez njega biti; zakaj na sebe ne misliš, znam da ti je mnogo potrebito.

— Nije od mene, veli Janoš, malo razsrdjen. — Moja gospodarica vam počila.

— Kaj veliš! ej na, što bi si misliš. Stara odpre maloga žakliča i zprazniga; vu njem je bilo jeden lépi talat špeha i druge svakojačke vočke. Videš špeha veli: „Ej kak lépi špeh je to, tam vre razmeju, kak treba svinje krmiti!“ — Kak dobra ženska je ono, tuliko mi pošilja, a komaj se poznamo. — Jako dobro se moraš ponašati, da je tak dobro proti tvojoj materi. Ali hodi nutri, si malo zagrineš barém, dok ja nekaj pripavim.

Nije vera baš najbolša, nego tak čudnovata. Neželim nikomu, da bi se š njom porečkal, ar tak zna povedati, kaj niti njeni boti nebi rad pleča držal.

Dobro včini odgovori stara Jalza — ako istinu ima naj ne dopusti, drugič joj na vrat stupiju. Hej sinko! čudaj hudi ljudi ti je den denešnji. Nebi se čudila, da bi negda — negda dobro s pufkala jednoga ali drugoga.

Mislim tak, bi ona pufkala koj bi zaslužil. Ali pri njoj nije tak nego, dajoj muhe dojdeju, onda negdeji, gde je hok, ali čali. I name se veé nesterič osipala, i denes mi je stvorenje klela, ali bogme znam, da mi nebu dugo klela.

Morti si nekaj dobroga napravil sin moj? Za vas mama me klela, da mi je toga žakliča vu ruke dala. Skoro sem ji ga vglavu hitil. Kaj je nju briga, gde sem ja bil zadnju nedelju? Ona dobro zna, da sem pre Miški bil, koj mi je dužen bil pak onda veli, da bi bolje bilo peneze pri njoj ostavljati, ako se kaj pripeti, da bi imel kaj vu ruke zeti.

Ah, naj si tak k srou zeti, morti ti nije s hudim nakanenjem rekla.

Ej borme s hudim nakanenjem, sto sim pak celo leto naj kopa, žedja, vodu pije, m-zlo mleko pak kalampira jé.

Ivek moj m-zlo mleku pak kalamper u je dobra hrana, ako éovek dobro dela.

Ej moja majka, ako vam jednoga vu mleku vtopiti očuju onda barem orugoga nek ne vtopijajo vu ščavi, i meni dobro včini negda, negda kupicu vina popiti, zato to nikoga briga nije.

Morti ti pak dobro oče tvoja gospa? Nek si zadrži svoje „dobro“. Ali joj je vre pokažem

Nebi rajši pogledal kakov kvar, nesreča je nas pogledala? Štefek ti vrei pokaže. Ja pak dok čas neka za mešam. Ali to ti a-pre povem, da niti kolača ni miti pečenku.

Pak sto si i želi ono? najka moja, ja to niti nemorem od vas prositi, jerbo vi to nezmorete ali, tam bi vrej zmogli.

Stara Jalza je odbežala vu susedstvo po octu, melu i špeha je doma imela k tomu dve tri jajei je našla, pak šalatu svu je takaj ni voda odnesla, i s toga je fletno takov složila, da bi ga i gospodin mogli pojesti. Bila je juha reštani krumper, poparjena šalata i jedno dve pogače. Štefek isče nije niti sve pokazal oteu si, dok su je veé k obedu zvali. Nišče nebi bil mogel veké vesele napraviti Jalzi kak da joj je sin svaku hranu pohvalil, a na zadnje jako si zdehnuvši rekli je; borme Štefek morti je i puno bilo.

Onda su si seli pred hižu. Jalza je povedala da je nesreča minula i kaj misli vu buduću. Nesteriput je i Štefek reč rekli, kajti je jako pazil na svaku reč. Negdi takov običaj da taki se zderaju na dete, ako jednu reč reče, takvu dete je onda ne sigurno i malo zna, kajti se dete kroz govor najteže vuči, Jalžanijetak odhranjivala Štefeka, rado mu je odgovarjala na pitanje najgovo

ito je postigla ž njim, da je dečec malo m e n j e znal od onoga, kaj jen čovek mora znati.

Jalžino srce je renda tiskala najbolje T. j. ona zemlja, na kojoj joj hižicka bila, i koju je obdelavala da si življenje zadrži, nije bila njeina, rendu je bilo treba za platiti jednomu bogatomu čoveku. Gazda nije bil zločest čovek, i to se je znalo, da za malo vreme i čeka, ali da bi i jedno leto čekal, da bude to, dok stara Jalza tuliko more delati, da bi rendu skup stvorila! Drugo: nekaj na opravu, nekaj na jelo i tak dalje; nekaj vrej izide, to je jako mu-čijo dušu stare Jalže.

Ivekovo srce nije bilo iz kámena, dušno spoznanje mu se zbudilo i občal je materi ako ga Bog pošivi, vre nekaj i on na stran dene. To se zna, da je velko postalo pravljanje materino. Da ona to nije zato rekla! Jeje mesto kam se ti peneze deneju! Vre bude Bog skrbel zanje. — No to bi lepo bilo, da sin nebi skrbel za mater; vre on zna kaj je njegva dužnost.

Radi toga su se onda tak porečkali, da su se skorom posvadili. Stara se nije dala. Nije ona išče nato prisiljena, išče ima i na strani — Ivek se je nasmejal: kam mislite maika, on se gospon zove, što si kaj na stran more deti. Ali bormeš imam. Samo gledl: kakvo lepo belo platno! Za dete je držim, dok pojde na ekžamen. A kak ti stojš vu rubju? Zlo, kaj ne? Na, odnesi polovicu od toga platna; dosta ga još ostane. — Im ne veli, da nebi vlezlo, ne mari (t. j. Ivek) ako i odnese, ali samo tak da onda splati cenu; bi vezda splatil, ali nema peneze.

Stara Jalza je skorom doli opala od straha.

Da bi ona peneze zela za svoje platno, od svojega deteta: I mali zvon bi kričal, da si je od sina dala platiti Morti da bi vmla, nebi to platno bilo ničije drugo.

Takva dobra duša. Do smrti bi se pravdala, da drugomu da, a dara od drugoga ne zeme.

Ivek, zaistinu velim, skorom mu je srce počilo, dok je videl tuliko dobrotu. Nije dosta da pri sebi drži, hrani, opravilja maloga mu sina, nego išče i njega pomaže. Od toga čustva, celi popoldan komaj je nekaj reč rekli. Kajti čustvo je pri jemljuče se, i jako pokvaren mora biti on čovek, koga otvorenost dobroga srca ne gene.

Na večer moralo se skrbeti za put doma. Stara je pričela žakla prazniti. Najedenput zavrisne Jezus Maria! penezi su vu žakliču Bormeš je, pet forinti. Odkud je to sim došlo? To nije nitko drugi del vu žakel, nego on koj i jelo Ej, ali je dobra ta gospa, dušek moj. Ali kajpak bi ja njoj poslala? Znaš kaj: imam išče jedno dva-deset jajec vu gnezdu, to joj odnesi. Im je ne pošiljam zato, samo tak za šuspomenu. Ej ej! pet forinta poslati nepoznatoj, siromajnoj ženi! Blagoslovljena dobra duša. Ali ne budeš potrl jajca na putu? Pazi da platno nedaš svakomu norcu vu ruke, kajti bi ti odrezal od njega.

Posle mnogoga zahvalivanja, bbrbranja, oproščivanja, nazadnje spravil se je Ivek na put. Jalza ga je s Štefekom dober falat sprevodila.

Kaj je novoga?

Postuvane predplatnike, koji su s predplatnom za prešlo leto još dužni, prosimu, naj vu izdateljstvo naših novin pošljeju zaostale predplate. Takaj prosimo G. predplatnike, naj budu tak dobri, pak naj ponoviju predplatu, da budu mogli novine i nadalje uredno dobiti.

Broje letošnj. tečaja novin smo i vngim takvim p. čitateljem poslali, koji nisu bili od vezda predplatniki. Zato je prosimo, ako hočeju novine redoviti naj nam to na glas daju, ako pak ne hočeju, naj to javiju pri pošti, koja zaostava bude novine nazad poslala.

Izdateljstvo „Medjimurja“

— G. Svastits Benó varmegijj-ki vicekomuš i G. Dr. Ruzsicska Kalman školski inspektor su v prešlom tijeđu nekoliko dneov vu Čakovcu bili zbog zidanje kralj. preparandije. Gospoda su pohodila kr. preparandiju i varaške škole, poslušali su odgovarjanje včeni-kov i bili su s napredkom zadovoljni. G. vicekonuš je odovud vu Letinu odišel.

— Pijana je išla na drugi svet. Vu Rac-Kaniži Pintarić Štefana 54 letah stara žena je 19. o. m. vu krómi pila. Drugi den je doma pak dalje pila i pijava si legla. Vu jutro su ju mrtvu našli. Dr. Schwarz čakoveki doktor ju je paral i prenašel, da ju je biš vu moždiane vudrij.

Bevétel 573 frt.

Kiadás 945 „

igly 28 ftra rugua még a legszerényebb számítás mellett is ama összeg, mi a mérlegben maradékok tün- tetne ki.

A közgyűlés a költségvetés ez össze- állítását elfogadván, szóba jött a tani- tási díj is. A fizetők havi 1 frtban és 50 krban állapították meg, lesznek to- vábbá szegénységöket igazolók is, kik nem fizetnek.

A növendékek száma a helyiség nagyságától tételzetetik föl, minek meg- határozása a választmány ügykörébe tartozik.

Végül a választmány kebeléből szűkebbkörű négyes bizottság küldetik ki egy alkalmas óvó helyiség kikeresésére és utasítatik oda törekedni, hogy ennek sikeres elintézésével a kisedővó már ez évnek majus 1. én megnyitható legyen E bizottság Samu József, Schwartz Béla tr, Wollák Rezsó és Morandini Bálint urak személyében küldetik ki, kiknek jelentése elváratik. Z

HIREK.

Részezen ment a másvilágra. Rác- Kanizsán Pintárits Istvánné 54 éves asszony f. hó 19-én a korcsmában mu- latott és sokat ivott. Másnap otthon folytatta az ivást s részezen lefekü- lt. Reggel halva találták. A boncolást Dr. Schwarz Albert csáktornyai orvos végezte. Agyszélhűdést konstataált.

Lopás Perlakon. Stöger Lipót per- laki kereskedő házába a mult héten, is- meretlen tettesek az ablakon keresztül betörték és az ott levő szekrényből 523 frt. értékű különléle ékszereket ellopták.

A közigazgatási bizottság megen- gedte, hogy Blauhorn Márk okleveles tanító Kottoriban négy osztályu magán elemi iskolát állitha son fel; de kikötöt- te, hogy iskoláját a törvény igényeihez képest szerelje fel.

Eljegyzés. Fehér József csákt. ura- dalmi mérnök kedves és művelt lelkü leányát, Nathaliát eljegyezte Göncz Árpád fogalmazó Sopronban. Szerencsét és boldogságot kívánunk frigyükhöz!

A zalamegyei gazdasági egylet január hó 14 én tartott közgyűlésén a faskolák gondozása körül tanusított szorgalmuk, az ügy iránti buzgalmuk s az ezek alapján tapasztalt eredmény ju- talmazásául: Gerencsér György nedeli- czai és Majhen Ferencz mura-szt. már- toni népiskolai tanítóknak egyenként egy darab 10 frankos aranyat ítélte oda.

Gyászhirek. Kramarits Alajos f. muraközi birt. hunyt el Csáktornyan m. hó 17-én. 75 évet élt. M. hó 25 én ugyan- csak Csáktornyan kísérték örök nyuga- lomra öz. Szabolcis Ilonát, ki 60 éves korában hosszas szenvedés után elhunyt, Béke hamvaikon!

A Mura szerdahelyi önk. tűzoltó- egylet Mura szerdahelyen 1885. február 8 áu a Hajó szálloda nagy termében zártkörű táncvigalmat rendez. Belépti- díj személyenkint 80 kr. A tiszta jöve- delem a tűzoltó egylet választmánya ál- tal meghatározott célra fordittatik. Fe- lülfizetések köszönettel fogadtatnak Kez- dete 7 órakor

Mezga Ferdinánd. tolvaj (kiról a lapok tévesen Márton név alatt közöltek írtésítést) a mult év october 15 én a Csáktornyai kir. járásbíróság börtönéből illetve az őt kísérő börtönőr elől, kalap- ját annak szeméi közé csapván megszö- vén, a mult napokban a varazsdi piaszon hol lopott ludakat árult, a m. kir csend- őrség által elfogatott és Csáktornyára kísértetett. Vele hozták kedvesét és an- nek nővérét is, előbbinek hat éves leány- gyermekével együtt, kiket azonban a vizsgálóbíró úr ellenük a kihallgatás folyamán terhelő körülmény fel nem me- rálván, egyelőre szabadlábra bocsájtott.

Mezga megszökése óta Muraközben csavargott és itt számos betöréses lopá- sokat követett el, melyeket részben be is vallott. Ezuttali kihallgatásakor több orgazdára súlyos vallomásokat tett, kik neki tilos üzelmennél vétkes segédkezet nyújtának.

A két nőt Flesnyák Annát és Margitot kikkel régebbi ismeretségben állott. azon biztatgatásokkal, hogy ő

Varazsdon mint napszámos szerez magá- nak keresetet, s őket eltartani fogja: a Varazsd melletti Ternoveczre csábitá, ott tartván el őket a koronként nyújtott pénzsegéllyel.

Azonban: „Addig jár a korszó a kutra . . .“ addig járt Mezga is a va- razsdi piacra tolvajlott ludaival, mig végre hurokra került.

A további vizsgálat fogja kideríteni vajjon hány bus szívu ludnak kellett az édes szülei ketrecztől a bucsuszót elgáfolni?

A csáktornyai állami tani- tóképezde növendékei által 1885. évi feb- ruár hó 7-én a Hattyu vendéglő nagy ter- mében rendezendő hangverseny Műsoro- zata: I. „A vándor vasárnapja.“ Kreutzer K.- tól. II. „Magyar népdalok.“ Huber Károly tól. III. „Az öz-vegy és fia.“ Tómpa Mihály- tól. Szavaltat IV. A „vén cigány.“ Berecky Zs.-tól V. „Kiért őrítem e pohárt?.“ Thern K.-tól. VI. „A vándorlegény.“ Petöfi Sadoriól Szavaltat VII. „Lúji keringő.“ Bánfytól. Zene. kísérettel.

Muraközi dongó.

Dárdai János uram levelei

Datum: Anno Domini MDCCCLXXXV.

januarius 22.

Teins Szerkesztő Ur!

Első levelemben tett ígéretöm szö- rént bátorodom emez alázatos soraim- mal fölkeresni annáliscinkább, mert im- máron négy hete lézön sunak, hogy az békőszöntött esztendőben telje megölégő- déssel pépálgatunk.

Amidőn tehát életem biografiáját etsetőlni szándékozom: vissza képzelöm lelkömet aranyos gyermekőségöm rózsás napjaiba.

Egy híros poétánk: Börzsenyi Dániel zöngedezi:

„Tsak sasz nemzönek a sasok!

S nem szül gyáva nyulat Nubia párdutza!“

Ezen szívembe plántált babérvirá- gos versözet rajtam is bebizonult.

Először:

mert néhai édös apám Michael Dárdai de Dárda, Vértsedomb helységének vala nótáriusa, minélőgvást engömet is ezen pályára vezérölt szöröntsétsillagom, s igven lehettem én aztán bajuszos korom- ban szintén nótárius.

Részörmre az menybeli Atyauristen által kiszömetelt jövendő életösvényömrre szülöttem: (boldogult édös anyám kalen- dáriuma szörént) az 1824. esztendőben gyümöltsojtó Boldogasszony napján az estvéli harangszó után.

Mög fogadta édös anyám, hogy mi- helyöst felnyövík, belölem tüstént papot növeltet; de édös apám nem egyezött belé, mondván: az gyeröknek szürömbéli embernek muszáj lennyi!

Pedig be dörek, egy pelébános vált vóna belölem! Termetös testömrre még most is jól pászolna az röverenda.

Föltűnő talán az kögyes olvasó publikumnak, hogv strázsamestör létömrre nem értek az huszár imádsághoz, En- vek okáért előre kijelentöm, hogy én nem szoktam káromkodni mint azt mai- napság annyira módiba vették, mert: édös anyám szívembe véste az X paran tsolatnak valamönyyi paragrafussát.

Igy történt aztán az én rögemén- tömben, miként az huszárjaim okulva erényös viseletömrön, mindig így kezdék ájtatoskodásaikat: „Uram botsá! majd roszat mondok!“

Másödször: mert nögyvennyöztzban de most letöszöm az pennámat, mert még nem fölöstökömöztem. Eszöm pe- diglem paprikás szalonnátt és iszöm rája papramorgót, mert az el nem kortosult magyarnak hazafiui. gyomra gyülölettel teként az német kávéra.

Az harmadik episztólámban folytatni fogom krónikás följegyzéseimet, möllye- ket gyors stafétával észpediálándok T. Sz. U. kezeihöz.

Egyébiránt maradok

alázatos szögöja:

Joannes Dárdai de Dárda

nögyvennyöztzban huszárstrázsamestör. Bogolyfalvának yugalmazott nótárius.

Tatbina vu Priloku. Vu hizi Stöger Leopolda trgovca prilokkoga pri- petila se je tatbina prešli tjeden. Čez oblok su došli nepoznati zločinci vu bi- zu, tam iz ormara do 523 frt. vrednosti zlatnine pobrali i odnesli.

Varmegjinska uprava je Blau- horn Marku učitelju iz Kottoribe, do- pustila, da postavi školu za 4 razrede, ali s tom pogodbom, da ju po zakonu vu- redi.

Zaruki. Fehér Józsefa čakoveč- koga gospodskoga mernika kei Tilči za- ručila se z Göncz Árpádom činovnikom iz Soprona. Čuda sreće želimo!

Čakovec varaš je 20 o. m. zna- meniti dogodjaj odredil. Za državnu pre- parandiju je odbor varaški odredil 12 mekotah zemlje i državi čez 20 let svako leto 1000 forint. platiti; kaj je meruč k siromaštvu varaša i malo stanovničtva (ar Čakovec broji 3224 dus) pak još to, da ta občina na leto čudaj izdatkov ima, jako je vredno napomenuti i hva- liti. Na sednici je Svastics Benó vice- komus zastupal varmegjiju a Dr. Ru- zicska Kalman školski inspektor državu, koji su svoji službi dobro odgovorili i pripomagali, da se pitanje s čim leži rešiti more. Velika hvala pripada Pru- sac Alajosu, koj je branil občinu i ta- kaj pripomagal državni stranki, kaj se školsk tiče. Njemu je moči zahvaliti, da ono pitanje, koje veđ 6 let trpi vezda je rešeno. Vu sednici med trimi preporukami prijeli su Prusacovo i to 16 glasov proti 8.

Iz Berlina nam novine pi eju, da Vilmos cesarovo življenje je jako nevgod- no. Mehursko bol na hujše ide, kaj gle- deč njegovu starost, dvojbu zavdaje. Ce- sar največši del dneva na jednim divanu sprevidi.

Iz selah Alpinskih, svaki den do- du strasneše obznane, od zapuhih snega Stanovniki selski moraju stane ostaviti, ar nigdar neznaju vreme, kada se iz bregov snežni breg vrhne. Do vezda nije još za seguro znano, kuliko lju- dih i selah je zakopano. Poglavarstvo je 300 soldatov poslalo na pomoć nes- rečnikom.

Zapuhičvu Gornjoj Talijanskoj strasne nesreče delaju. Iz Mont Cenis dođuča obznana veli, da su pošte čisto prestale deluvati, ši telegraf samo s tež- kočum more posluvati. Iz bregov stra- hovite lavine idu doli i zakapaju cela sela. Čudaj ljudih takaj smrt najde.

Vu okolici Soprona se vuki pokazuju. Od onud nam obznanuju da je harkanski krčmar streliljednoga i poslaj ga je na varmegjiske hize vu Sopron. Javitelj naš misli, da je moguče, da to nije vuk bil. Medjutim je znano, da je na harkanskom puti jeden vuk tri žene napal, koje je onda jeden človek na sa- nih oslobodil. Vuk je vu bližnju šumu pobegel.

Zajavarmegjisko gospodarst- veno društvo je 14-ga januara obdrža- noj veliki spravišči G. Gerencsér Györ- gyu nedelickomu i G. Majhen Ferencu sv. martinskoma navučitelju, svakomu jeden cekin nagradu obsudil zaradi nji- hovu marljivost i trud okoli školskog vrta i povanje sadovnog dreva.

Vu Februaru ostane vun pun mesec To je takovo pojavjenje, koje se svako 10 oga leta samo jedenput pripeti. Vu ovim anda mesecu su samo 3 premene meseca: 6-oga zadnji fertal 15-oga mladi mesec i 22-oga prvi fertalj.

Mezga Ferdinánd. tat i tolvaj (od kojega novine pod imenom Martin piše- ju) koj je 15 oktobra iz Čakovečkoga rešta skočil, tojest kad je ga hajduk nutri peljal, njemu med oči škrljaka hi- til i odbežal, prijeti je ove dneve na varazdinskim pijacu, gde je okradjene guske tržil i od onud su ga kr. žandari opet vu čakovečki sudbeni rest dopel- jali.

Š njim su dopeljali njegovu dragu i njezinu sestru i od drage šest let sta- ru pucku, koje izpitajuči gospodin sudec buduč da je nisu nikakovi terhi ezda je odpustil.

Mezga od kad je vušel potepal se po Medjimurju, i tu vno go kradje i tatbine včinitil.

Pod vezdašnjom iztragom je vno go prekupcev tatokih izdati, koji su mu vu zločinstvi vno go pripomagali.

Ovim dvem ženama Flašnyak Anna i Margeti s kojimi je veđ dugo vremena vu poznanstvu bil, obečeval je navek, da bu on vu Varazdinu kakti težak služil i s državal nje. Zato je nje poleg Varazdina vu Ternovec zabavil ši nje tam negda med vremenom s penezi pod- pomagal. Medjutim: „Tak dugo hodi vro na zdenec . . .“ tak dugo je hodil Mezga na varazdinski pijac s vkradje- nimi guskami, dok se je vlovil.

Dalešnja izprava bude na videle donesla, koliko dobrostivnih guskah je moralo mile roditelje vu domaših kotcib ostaviti i s pričati se od domačarov.

Za kratek čas.

Devetnajsto stoletje.

To stoletje devetnajsto, Tak šrono, tak cifranost; Stejezero farbah ima, Lica pravega več noma.

Govoriti koj sad nezna: Anglijanski, Talijanski, Po francuski, I po švabski, Pak dijalski — Svakojaški.

A najviše po ciganski: On veđ niti šlovak neje, Svet se njemu vu brk smeje Oh stoletje devetnajsto Vu teb' ljudstvo himbenasto. Svaki zosen notu igra, Jeden drugoga naigra. Nema nikaj istinita, Brat več neveruje brata. Moji drugim ruke liše, Njega svet visoko zdiše, Oh ovaj vek . . . Je šudem vek!

Negledi več to stoletje: Prijateljstvo, ljubav gde je. Moj debele banjke brojil, On sad javetu pravda kroji. Bežjko, cekin, lepa škuda Svigi dobrog zrece suda. Oh stoletje devetnajsto Vu teb sve je ciganjstvo. Po modi se sve sad nosi, Ako baš i kruha prosi. Gospi škrljak več nerajlja . . . Aufpuc mora bit iz vrganja. Muško, ženako . . . sve na jdu kraj, Moji škrljaka, na hiljaj.

Cviker, kuker, Nosi štucer, Još monoklin, Muzerlija . . . Kikiriki, I tuniki

V največjoj su vezda diki: Jako ti je šuden ov vek, Kaj kaj vu njem vidi šlovak. Za napredkom ves svet kriši, Za modom kak noro drži, Svakevrstni su savodi Vu tom veku več vu modi;

Sparkasse, Eskomptna banka, Hipofekajni, Sulferajni, Dadišma, Gofilšma, Vatrogasoi

Ovog veka srečonoči, Moji ljudstvo čutrecujus Ter visoko usvišuju, Kaj pak bomba i petarde, Te mašine nove mode?

Nihilisti, Anarhisti, Socijalisti, Nasaristi

I Bog zna, kakvi sve . . . itil! Po svem svetu sama društva Svakojaška su bratinstva. Jedni sveta ublašuju, Drugi Boga ponišuju, To ti je vek preblušeni! Nit metul ne tak šarani. Sve prot nebu gor se zdiše, Bežji zakon pada nišel Svak se selebudi istina Ar po modi sve on ima. Sluge bošje nepostuje, Boga pravog neveruje. To stoletje šuden je vek . . . V krištraj vunjem je sve-poprek. Na nos na vrat sve se tira, Nazad niše s neobzira, Oh ovaj vek Je šuden vek! Po njem v nebo dojdeč šlovak.

G. Gy.

CÉNA ŽITKA.

Table with 2 columns: Grain type and Price. Rows include: Kuruza na vagi (5.90 - 6.-), Hrz (6.- - 7.-), Pšenica (7.- - 7.50), Ječmen (6.- - 7.-), Novi-zob (6.50 - 7.-)

Szerkesztő: MARGITAI JOZSEF urednik.

